

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
με Θέμα:

**«ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΩΝ»**

σπουδαστής: ...ΖΑΦΕΙΡΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.....

A.M...13941.....

Επιβλέπων/Επιβλέπουσα ...ΚΑΡΑΚΟΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑ.....

Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.
given.

ATHINA 2014

Technological Education Institute of Piraeus

**School administration and economy
Accounting department and financial**

**DISSERTATION
«Personal Income Tax»**

**Student: ZAFEIRAKOS PANAGIOTIS
A.M: 13941**

SUPERVISOR: MRS. KARAKOUSHI GEORGIA

**Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No
bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark
name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name
given.**

ATHINA 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	
1.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΟΡΟΙ.....	6
1.2 ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	8
1.3 ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	
2.1 ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	17
2.2 ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ.....	18
2.3 ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΥ.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΛΟΙΠΕΣ ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ & ΕΙΔΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	
3.1 ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ.....	29
3.2 ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΤΕΚΜΑΡΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ-ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	
4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ.....	34
4.2 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ.....	36
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	42
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	44

Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.Error! No bookmark name given.
given.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) ρυθμίζει τη φορολογία του εισοδήματος:

α) των φυσικών προσώπων,

β) των νομικών προσώπων και των κάθε είδους νομικών οντοτήτων.

Ο Κ.Φ.Ε. ρυθμίζει τον τρόπο φορολόγησης για τις κατηγορίες εισοδημάτων, όπως ορίζονται στον Κ.Φ.Ε., καθώς και τον τρόπο απόδοσης των φόρων με την υποβολή της δήλωσης, την προκαταβολή του φόρου και την παρακράτησή του.

Οι όροι που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του Κ.Φ.Ε. έχουν την έννοια που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, εκτός εάν ο Κ.Φ.Ε. ορίζει διαφορετικά.

Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται ως :

α) «φορολογούμενος»: κάθε πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε. ,

β) «πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα,

γ) «νομικό πρόσωπο»: κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα,

Δ) «νομική οντότητα»: κάθε μάρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα ή σωματείο οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφή προσωπικής

επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρείας διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, κοινωνίες αστικού δικαίου,

ε) *«υπόχρεος σε παρακράτηση»*: κάθε πρόσωπο που υποχρεούται σε παρακράτηση φόρου στην πηγή σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε.,

στ) *«συγγενικό πρόσωπο»*: ο/η σύζυγος και οι ανιόντες ή κατιόντες σε ευθεία γραμμή.

ζ) *«συνδεδεμένο πρόσωπο»*: κάθε πρόσωπο, το οποίο συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα στη διοίκηση, τον έλεγχο ή το κεφάλαιο άλλου προσώπου, το οποίο είναι συγγενικό πρόσωπο ή με το οποίο συνδέεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.1 Βασικοί Φορολογικοί Όροι

Φόρος από την άποψη του οφειλέτη, καλείται η αναγκαστική εισφορά ορισμένου ποσού προς το κράτος ή προς νομικό πρόσωπο χωρίς ειδική αντιπαροχή, προκειμένου για τη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού (π.χ. πληρωμή μισθών, δημοσίων υπαλλήλων, δαπάνες για την παιδεία, την υγεία, την εθνική άμυνα κλπ). Οι Δήμοι και οι κοινότητες για την εκπλήρωση των σκοπών τους επιβάλλουν στους κατοίκους τους ειδικές φορολογίες. Η πληρωμή των φόρων δεν αντιστοιχεί σε ειδικό αντάλλαγμα, αλλά σε γενικό που είναι απαραίτητο για την ύπαρξη και ευημερία του πολίτη ως πρόσωπο ενταγμένο μέσα στο κοινωνικό σύνολο.

Διάκριση των φόρων

Οι φόροι διακρίνονται στις δυο παρακάτω βασικές κατηγορίες:

1) Οι άμεσοι φόροι: είναι φόροι ονομαστικοί, δηλαδή αναφέρονται σε ορισμένα πρόσωπα και επιβάλλονται στο παραγόμενο εισόδημα ή την περιουσία του φορολογούμενου. Τέτοιοι φόροι είναι, ο φόρος εισοδήματος, ο φόρος κληρονομιών, δωρεών, και γονικών παροχών, ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, ο φόρος ακίνητης περιουσίας κλπ.

2) Οι έμμεσοι φόροι: είναι φόροι πραγματικοί, δηλαδή επιβάλλονται στο δαπανούμενο εισόδημα και εισπράττονται όχι ονομαστικά, αλλά με την ευκαιρία πραγματοποίησης ορισμένων γεγονότων ή συναλλαγών. Τέτοιοι φόροι είναι ο Φ.Π.Α., τα τέλη χαρτοσήμου, οι δασμοί, οι φόροι κατανάλωσης.

Οι πιο πάνω φόροι εμφανίζουν, κατά την επιβολή και την είσπραξή τους, ορισμένα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

1. Οι άμεσοι φόροι πλεονεκτούν έναντι των έμμεσων φόρων γιατί:

✓ Είναι δικαιότεροι, αφού πλήττουν περισσότερο τους πολίτες που έχουν μεγαλύτερη φοροδοτική ικανότητα, σε αντίθεση με τους έμμεσους φόρους που επιβάλλονται χωρίς καμία διάκριση σε όλους τους πολίτες.

✓ Είναι πιο σταθεροί και οι πολίτες γνωρίζουν εκ των προτέρων τις φορολογικές τους υποχρεώσεις πράγμα που δεν συμβαίνει με τους έμμεσους φόρους.

2. Οι έμμεσοι φόροι πλεονεκτούν έναντι των άμεσων φόρων γιατί:

✓ Είναι άμεσης και μεγάλης απόδοσης, αφού επιβάλλονται εύκολα σε όλους τους πολίτες, πράγμα που δεν συμβαίνει με τους άμεσους φόρους.

✓ Έχουν μικρότερο κόστος βεβαίωσης και εισπράττονται εύκολα, σε αντίθεση με τους άμεσους φόρους, που απαιτούν μεγάλες δαπάνες βεβαίωσης και η είσπραξή τους είναι δυσκολότερη.

Χρόνος επιβολής φόρου

1. Ο φόρος επιβάλλεται κάθε οικονομικό έτος σε εισόδημα που αποκτάται στο αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος, κατά τις διακρίσεις που ορίζει ο νόμος.

2. Η χρονική διάρκεια του οικονομικού έτους αρχίζει απο την 1 Ιανουαρίου και λήγει την 31 Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους.

1.2 Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος

Το ετήσιο εισόδημα για το οποίο θα φορολογηθεί ο εκάστοτε φορολογούμενος δηλώνεται με την συμπλήρωση ενός εντύπου, της ετήσιας Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος (ή αλλιώς έντυπο Ε1)

Υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης (έντυπο Ε1), έχει:

α) Κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το αν υπόκειται ή όχι σε φόρο, εφόσον έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του, και εφόσον δεν εμπίπτει στις διατάξεις περί προσώπων που βαρύνουν τους φορολογούμενους.

Θεωρείται ότι μεταξύ άλλων, βαρύνουν το φορολογούμενο τα ενήλικα άγαμα τέκνα τα οποία δεν έχουν υπερβεί το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού ή εξωτερικού, καθώς και εκείνα τα οποία παρακολουθούν δημόσια ή ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης στο εσωτερικό.

Τα τέκνα που αναφέρονται παραπάνω, καθώς και τα τέκνα που δεν σπουδάζουν, το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θεωρούνται προστατευόμενα μέλη παρατείνεται μέχρι και δύο έτη, εφόσον κατά τα έτη αυτά είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ..

Το ανήλικο τέκνο εξακολουθεί να βαρύνει τον φορολογούμενο, εφόσον συνοικεί με αυτόν και το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημά του δεν υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων εννιακοσίων (2.900) ευρώ ή το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ αν παρουσιάζει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση.

Για τον υπολογισμό των ποσών αυτών δεν λαμβάνονται υπόψη:

- το τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά ή από την παραχώρηση της χρήσης ακινήτου χωρίς αντάλλαγμα σε πρόσωπα που είναι συγγενείς με αυτόν μέχρι το δεύτερο βαθμό εξ αίματος,
- τα εισοδήματα των ανήλικων τέκνων, που προστίθενται στο συνολικό εισόδημα του γονέα (π.χ. εισόδημα ενοικίων από ακίνητο που δωρήθηκε από τον πατέρα),
- έσοδα από διατροφή που καταβάλλεται στο ανήλικο με δικαστική απόφαση ή ύστερα από συμφωνία που καταρτίστηκε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και
- το εξωιδρυματικό επίδομα της περίπτωσης ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε. και τα προνοιακά επιδόματα που χορηγούνται σε άτομα με διάφορες αναπηρίες.

Κατά τη διάρκεια του γάμου οι σύζυγοι υποβάλλουν κοινή δήλωση. Υπόχρεος σε επίδοση είναι ο σύζυγος.

Ο υπολογισμός του φόρου ενεργείται χωριστά στο εισόδημα κάθε συζύγου.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5 του Κ.Φ.Ε., το εισόδημα του ενός συζύγου που προέρχεται από επιχείρηση οικονομικά εξαρτώμενη από τον άλλο σύζυγο, προστίθεται στα εισοδήματα του άλλου συζύγου και φορολογείται στο όνομά του.

Ως τέτοια περίπτωση χαρακτηρίζεται η απόκτηση εισοδήματος από άσκηση ατομικής επιχείρησης η οποία ασκείται μεν στο όνομα του ενός συζύγου, αλλά εξαρτάται οικονομικά από τον άλλο σύζυγο.

Το εισόδημα αυτό δεν φορολογείται στο όνομα του συζύγου που ασκεί την επιχείρηση αλλά στο όνομα του άλλου συζύγου. Σε κάθε περίπτωση το θέμα ως πραγματικό υπάγεται στην ελεγκτική αρμοδιότητα του προϊσταμένου της αρμόδιας φορολογικής αρχής.

Οι σύζυγοι υποβάλλουν ξεχωριστή δήλωση όταν:

- α) Έχει διακοπεί η έγγαμη συμβίωση κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης.
- β) Ο ένας από τους δυο συζύγους είναι σε κατάσταση πτώχευσης.
- γ) Ο ένας από τους δυο συζύγους έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.

Εισόδημα Ανηλίκων:

- α) Φορολόγηση στο όνομα του γονέα (άθροιση στα λοιπά εισοδήματα του γονέα)

Το εισόδημα των ανηλίκων τέκνων προστίθεται στα εισοδήματα του γονέα που έχει το μεγαλύτερο συνολικό εισόδημα και φορολογείται στο όνομά του. Αν οι γονείς έχουν ίσο εισόδημα, το εισόδημα του ανηλίκου προστίθεται στο εισόδημα του πατέρα. Αν ο υπόχρεος γονέας δεν έχει τη γονική μέριμνα, το εισόδημα προστίθεται στα εισοδήματα του άλλου γονέα.

Στο εισόδημα του γονέα προστίθεται και το εισόδημα των ανηλίκων τέκνων που προέρχεται από ακίνητα που περιήλθαν σε αυτά από ανιόντες (π.χ. παππούδες), στους οποίους τα συγκεκριμένα ακίνητα είχαν μεταβιβασθεί από τους γονείς των ανηλίκων (παρ. 1 άρθρο 1 Ν.3763/27-5-2009).

- β) Φορολόγηση στο όνομα των ανήλικων

Το ανήλικο τέκνο έχει αυτοτελή φορολογική υποχρέωση:

- α) Για τα εισοδήματα που αποκτά από την παροχή εργασίας με σχέση εξαρτημένης ή ανεξάρτητης εργασίας ή μίσθωσης έργου.
- β) Για τα εισοδήματα που αποκτά από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν στο ανήλικο

από κληρονομιά.

γ) Για τα εισοδήματα που αποκτά από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν στο ανήλικο από χαριστικές, παροχές (τρίτων), εκτός από τα εισοδήματα που προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από χαριστικές παροχές (δωρεές-γονικές παροχές) του γονέα.

δ) Για τα εισοδήματα που αποκτά από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν στο ανήλικο τέκνο από χαριστικές παροχές, που έγιναν σε αυτό από γονέα του, ο οποίος έχει αποβιώσει κατά το χρόνο που προκύπτει το εισόδημα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία,

ε) Για τα εισοδήματα από συντάξεις που απονεμήθηκαν στο ανήλικο τέκνο, λόγω θανάτου του πατέρα του ή της μητέρας του.

στ) Από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό, με βάση δικαστική απόφαση, ως υποκατάστατα των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων, που ανήκαν στο ανήλικο και εκποιήθηκαν, με εξαίρεση το εισόδημα από υποκατάστατα περιουσιακών στοιχείων που έχουν περιέλθει στο ανήλικο από χαριστικές παροχές από τους γονείς, οπότε φορολογείται στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε (υποκατάστατο είναι το περιουσιακό στοιχείο που περιέρχεται στο ανήλικο μετά από την εκποίηση, με βάση δικαστική απόφαση, άλλου περιουσιακού στοιχείου που του ανήκει).

Στις περιπτώσεις αυτές υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του ανηλίκου χωριστή φορολογική δήλωση, στο όνομα του ανηλίκου στο πρόσωπο του οποίου υπάρχει η φορολογική υποχρέωση.

Σε περίπτωση που για το ανήλικο τέκνο, συντρέχει μία ή περισσότερες από τις πιο πάνω περιπτώσεις, τότε στην υποβαλλόμενη δήλωση του περιλαμβάνεται και το εισόδημα που προέρχεται από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από χαριστικές παροχές από τους γονείς του, καθώς και το αντίστοιχο υποκατάστατο τους.

Η δήλωση υποβάλλεται από το γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα και ελλείπει γονέων από τον κηδεμόνα.

γ) Ανήλικο που αποκτά Εισόδημα από Επιχείρηση

Δε θεωρείται ότι βαρύνει το φορολογούμενο αν ο ανήλικος αποκτά εισόδημα από εμπορικές ή γεωργικές επιχειρήσεις ή αμοιβές από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος, ανεξάρτητα από το ποσό του εισοδήματος, εκτός αν το σχετικό δικαίωμα περιήλθε στον ανήλικο από κληρονομιά.

1.3 Πηγές Εισοδήματος - Ανάλυση

Το εισόδημα στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή εκείνο που προέρχεται από κάθε πηγή και κατηγορία, όπως ειδικότερα αυτό προσδιορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 20 έως 51 του νόμου 2238/1994, μετά την αφαίρεση των δαπανών απόκτησής του.

Στις δαπάνες εισοδήματος δεν περιλαμβάνεται ο φόρος εισοδήματος. Αυτός ο φόρος δεν αφαιρείται από το εισόδημα, γιατί δεν αποτελεί δαπάνη απόκτησης του εισοδήματος. Επίσης, δεν αποτελούν δαπάνες απόκτησης του εισοδήματος, τα πρόστιμα και οι πρόσθετοι φόροι.

Το εισόδημα, ανάλογα με την πηγή προέλευσης του, διακρίνεται στις επόμενες κατηγορίες:

Α΄- Β΄ Εισόδημα από ακίνητα

Γ΄ Εισόδημα από ακίνητα (ενοίκια)

Δ΄ Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Ε΄ Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

ΣΤ' Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Ζ' Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών κι από κάθε άλλη πηγή.

Για να βρεθεί το συνολικό εισόδημα, αθροίζονται τα επί μέρους εισοδήματα των κατηγοριών Α' έως Ζ' τα οποία αποκτώνται από κάθε φυσικό πρόσωπο είτε κατά το οικονομικό έτος το προηγούμενο από τη φορολογία, είτε κατά το ημερολογιακό ή διαχειριστικό ή γεωργικό έτος το οποίο έληξε μέσα στο προηγούμενο από τη φορολογία οικονομικό έτος. Κατά την άθροιση αυτή συμψηφίζονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία των επί μέρους εισοδημάτων. Ειδικά, το αρνητικό στοιχείο (ζημία) του εισοδήματος από εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις, που τηρούνται επαρκώς και ακριβώς, αν δεν καλύπτεται με συμψηφισμό θετικού στοιχείου εισοδήματος άλλης πηγής, είτε γιατί δεν υπάρχει τέτοιο στοιχείο εισοδήματος είτε γιατί αυτό που υπάρχει είναι ανεπαρκές, μεταφέρεται για να συμψηφισθεί ολόκληρο στην πρώτη περίπτωση ή κατά το υπόλοιπο αυτού στη δεύτερη, διαδοχικώς στα πέντε (5) επόμενα οικονομικά έτη κατά το υπόλοιπο που απομένει κάθε φορά, με την προϋπόθεση ότι κατά τα έτη αυτά τα βιβλία του υπόχρεου τηρούνται επαρκώς και ακριβώς. Τα παραπάνω εφαρμόζονται αναλόγως και για το αρνητικό στοιχείο (ζημία) του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις που προκύπτει από επαρκή και ακριβή βιβλία δεύτερης κατηγορίας το οποίο μεταφέρεται για να συμψηφισθεί διαδοχικώς στα πέντε (5) επόμενα οικονομικά έτη. Οι προηγούμενες διατάξεις εφαρμόζονται και για το αρνητικό στοιχείο (ζημία) του εισοδήματος από ελευθέρια επαγγέλματα.

Αρνητικό στοιχείο εισοδήματος από πηγή που βρίσκεται στην αλλοδαπή συμψηφίζεται μόνο με θετικά εισοδήματα του φορολογουμένου που προκύπτουν στην Αλλοδαπή.

Εισοδήματα από την εκμίσθωση ακινήτων και από τόκους δανείων τα οποία αποδεδειγμένα δεν έχουν εισπραχθεί από το δικαιούχο, επιτρέπεται να μη συνυπολογίζονται στο συνολικό καθαρό εισόδημα του, εφόσον εκχωρηθούν στο Δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα. Η εκχώρηση γίνεται με απλή έγγραφη δήλωση του υπόχρεου σε φόρο, η οποία υποβάλλεται στον αρμόδιο για τη φορολογία του προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μέσα στο οικονομικό έτος στο οποίο τα εισοδήματα αυτά

υπόκεινται σε φόρο. Μαζί με τη δήλωση αυτή παραδίδονται στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας τα αποδεικτικά έγγραφα της εκχωρούμενης απαίτησης και με την ίδια δήλωση ο εκχωρών βεβαιώνει ότι δεν κατέχει κανένα άλλο αποδεικτικό στοιχείο. Το Δημόσιο υποκαθίσταται στα δικαιώματα του Εκχωρητή.

Εισόδημα Ειδικών Περιπτώσεων:

Ως εισόδημα από οικοδομές λογίζεται:

α) Το εισόδημα από γήπεδα, ιδιαίτερα όταν αυτά χρησιμοποιούνται ως αποθήκες, εργοστάσια ή εργαστήρια ή ως χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων, θεαμάτων, καφενείων, γυμναστηρίων και γενικά για κάθε άλλη χρήση.

β) Η αξία που έχει κατά το χρόνο της ανέγερσης της η οικοδομή που ανεγέρθηκε με δαπάνες του μισθωτή σε έδαφος του οποίου την κυριότητα έχει ο εκμισθωτής, αν μετά τη λήξη του χρόνου της μίσθωσης του εδάφους η οικοδομή παραμένει στην κυριότητα του εκμισθωτή. Το ετήσιο εισόδημα εξευρίσκεται με διαίρεση του υπολοίπου, που προκύπτει μετά την αφαίρεση του τυχόν ανταλλάγματος, που έχει οριστεί στη σύμβαση για τη μεταβίβαση της κυριότητας της οικοδομής, από την αξία αυτής, κατά το χρόνο της ανέγερσης της, σε μέρη ίσα με τον αριθμό των ετών κατά τα οποία διαρκεί η μίσθωση του εδάφους. Ως αξία της οικοδομής που έχει ανεγερθεί σε έδαφος κυριότητας τρίτου λαμβάνεται η πραγματική αξία της οικοδομής, η οποία εξευρίσκεται από τα επίσημα βιβλία και λοιπά στοιχεία εκείνου που ανήγειρε την οικοδομή. Σε περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία ή αυτά που τηρούνται κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή, καθώς και σε περίπτωση αμφισβήτησης από τον ενδιαφερόμενο της αξίας που υπολογίστηκε με αυτόν τον τρόπο, αυτή καθορίζεται ύστερα από εκτίμηση που ενεργείται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και σε συνέχεια από τα διοικητικά δικαστήρια. Οι διατάξεις αυτής της περίπτωσης εφαρμόζονται ανάλογα και για βελτιώσεις ή επεκτάσεις που γίνονται με δαπάνες του μισθωτή σε οικοδομή της οποίας την κυριότητα έχει ο εκμισθωτής, αν μετά τη λήξη του χρόνου της μίσθωσης της οικοδομής οι βελτιώσεις ή επεκτάσεις παραμένουν στην κυριότητα του εκμισθωτή.

γ) Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης, αυτό που αποκτιέται από το μισθωτή.

δ) Στις περιπτώσεις μισθώσεων διάρκειας μεγαλύτερης από εννέα (9) έτη, για τις οποίες υπάρχει υποχρέωση μεταγραφής τους, σύμφωνα με το άρθρο 1208 του Αστικού Κώδικα ή των επιφανειών και εμφυτεύσεων που διατηρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 58 και 59 του α.ν.2783/1941, καθώς επίσης και στις περιπτώσεις οικοδομών που έχουν ανεγερθεί σε έδαφος κυριότητας τρίτου, το εισόδημα που αποκτιέται από το μισθωτή ή επιφανειούχο ή εμφυτευτή ή από αυτόν που ανήγειρε τα κτίσματα της οικοδομής σε έδαφος κυριότητας τρίτου, είτε άμεσα από υπεκμίσθωση είτε έμμεσα από ιδιοχρησιμοποίηση.

ε) Σε περίπτωση μεταβίβασης του δικαιώματος της επικαρπίας για ορισμένο χρόνο, ενός ή περισσότερων ακινήτων, σε ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, το αντάλλαγμα που αποκτά ο κύριος ή ο επικαρπωτής του ακινήτου από τη μεταβίβαση αυτή. Για τον προσδιορισμό του ετήσιου εισοδήματος, το αντάλλαγμα αυτό διαιρείται σε μέρη ίσα προς τον αριθμό των πραγματικών ετών διάρκειας της επικαρπίας. Σε περίπτωση που το αντάλλαγμα αυτό είναι μικρότερο τουλάχιστον κατά δέκα τοις εκατό (10%) από την πραγματική αξία του δικαιώματος της επικαρπίας, όπως αυτή προσδιορίζεται με τις διατάξεις του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α'), κατά το χρόνο της μεταβίβασης της, για τον προσδιορισμό του ετήσιου εισοδήματος λαμβάνεται η πραγματική αξία της επικαρπίας, διαιρούμενη σε μέρη ίσα με τον αριθμό των πραγματικών ετών διάρκειας της.

στ) Το αντάλλαγμα που καταβάλλεται, κατόπιν συμφωνίας στον ιδιοκτήτη, νομέα κ.λπ.

δάσους για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης του σε ποσοστό της δασικής παραγωγής, το οποίο υπολογίζεται κατά μονάδα βάρους ή όγκου επί της παραγωγής ή με άλλη παρόμοια αναλογία.

ζ) Το αντάλλαγμα το οποίο με οποιονδήποτε τρόπο υπολογίζεται και καταβάλλεται κατά συμφωνία ή κατά συνήθεια στον ιδιοκτήτη, νομέα κ.λπ. σε ποσοστό της παραγωγής, για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης των γαιών, εφόσον αυτός δεν συμμετέχει στις δαπάνες καλλιέργειας ή συγκομιδής των γεωργικών προϊόντων.

η) Στις περιπτώσεις των επιφανειών και εμφυτεύσεων που διατηρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 58 και 59 του α.ν.2783/1941, το εισόδημα που αποκτιέται από τον επιφανειούχο ή τον εμφυτευτή από την εκμίσθωση των γαιών στις οποίες έχει το

δικαίωμα του.

θ) Το αντάλλαγμα που καταβάλλεται για την παραχώρηση χώρου για την τοποθέτηση φωτεινών επιγραφών και κάθε είδους διαφημίσεων.

Δεν λογίζεται ως εισόδημα από ακίνητα αυτό που προκύπτει:

α) Από βιομηχανοστάσια που ιδιοχρησιμοποιούνται, μαζί με τα παραρτήματά τους και τα εξαρτήματα, καθώς και με τις αποθήκες και τα οικόπεδα που είναι συνεχόμενα με αυτά και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων υλών και για την πρώτη εναπόθεση των βιοτεχνικών και βιομηχανικών προϊόντων. Ως βιομηχανοστάσια θεωρούνται τα οικοδομήματα που έχουν ειδικά ανεγερθεί για τη λειτουργία βιοτεχνίας και βιομηχανίας, στα οποία έχουν μόνιμα προσαρμοστεί μηχανικές εγκαταστάσεις, καθώς και τα οικοδομήματα επεξεργασίας και συντήρησης καπνών σε φύλλα ή άλλων εξαγωγίμων γεωργικών προϊόντων.

β) Από οικοδομήματα που ιδιοχρησιμοποιούνται και τα οποία βρίσκονται μέσα ή έξω από αγροτικά κτήματα και χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή των έργων της γεωργικής, γενικά, επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΩΠΩΝ

2.1 Κλίμακα Εισοδήματος

Το πραγματικό δηλωθέν εισόδημα ή αυτό που προκύπτει με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες, υπηρεσίες και δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου, υποβάλλεται σε φόρο με βάση την κλίμακα του παρακάτω πίνακα:

Φορολογική κλίμακα εισοδήματος απο κάθε πηγή				
Κλιμάκι ο Εισοδήματος	Φορολογ ικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
5000	0	0	5000	0
7000	10	700	12000	700
4000	18	720	16000	1420
10000	25	2500	26000	3920
14000	35	4900	40000	8820
20000	38	7600	60000	16420
40000	40	16000	100000	32420
Άνω των 100000	45			

Στον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι για εισόδημα μέχρι πέντε χιλιάδες ευρώ

(5.000€) Ο φορολογικός συντελεστής είναι 0%, δηλαδή δεν φορολογείται. Στα επόμενα κλιμάκια, πέραν του αφορολόγητου, ο υπολογισμός του φόρου που αναλογεί στο κάθε εισόδημα υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό του κάθε ποσού εισοδήματος με τον αντίστοιχο φορολογικό συντελεστή.

Δηλαδή:

1ο παράδειγμα: Έστω φορολογούμενος Α, που το καθαρό φορολογητέο εισόδημά του υπολογίστηκε και είναι 14.000€.

1ο κλιμάκιο:

Σύμφωνα με την κλίμακα οι πρώτες 5.000€ εισοδήματος έχουν φορολογικό συντελεστή

0% και άρα δεν φορολογούνται οπότε αφαιρώντας αυτές από τις 12.000€ έχουμε:

$$12.000\text{€} - 5.000\text{€} = 7.000\text{€}$$

2ο κλιμάκιο:

Οι επόμενες 7.000€ εισοδήματος φορολογούνται με συντελεστή 10% άρα:

$$7.000\text{€} \times 10\% = 700\text{€} \text{ φόρος}$$

3ο κλιμάκιο:

$$\text{Μέχρι τις } 14.000\text{€} \text{ μένουν ακόμα: } 14.000\text{€} - 5.000\text{€} - 7.000\text{€} = 2.000\text{€}$$

Αυτές οι 2.000€ θα φορολογηθούν με συντελεστή 18% δηλ: $2.000\text{€} \times 18\% = 360\text{€}$ φόρος

Οπότε ο συνολικός φόρος που αναλογεί στον φορολογούμενο Α είναι:

$$700\text{€} + 360\text{€} = 1.060\text{€} \text{ φόρος}$$

2.2 Αφορολόγητο Εισόδημα

Διαφοροποίηση ύψους αφορολόγητου εισοδήματος

Το αφορολόγητο ποσό εισοδήματος του πρώτου κλιμακίου του πίνακα 2.1 (5.000€), προκειμένου για ορισμένες περιπτώσεις φορολογουμένων διαμορφώνεται ως εξής:

1) Το ύψος του αφορολόγητου ποσού εισοδήματος του πρώτου κλιμακίου ορίζεται στις εννέα χιλιάδες ευρώ (9.000€), όταν πρόκειται για:

- Νέους ηλικίας έως και 30 ετών
- Άτομα με ειδικές ανάγκες
- Συνταξιούχος άνω των 65 ετών
- Συνταξιούχος ανεξαρτήτως ηλικίας, εφόσον έχουν παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Σημειώνεται επίσης ότι οι φορολογούμενοι των άνω περιπτώσεων δικαιούνται το αφορολόγητο των 9.000€, εφόσον το δηλωθέν εισόδημά τους, είτε αυτό είναι πραγματικό είτε προκύπτει βάση αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών, δεν υπερβαίνει τις εννέα χιλιάδες ευρώ. Ειδικά για τα πρόσωπα των πιο πάνω περιπτώσεων, εάν το συνολικό τους εισόδημα είναι από 9.000€ και άνω, τότε το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα του πίνακα 2.1 περιορίζεται ώστε το συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση του φόρου να μην υπολείπεται του ποσού των 9.000€.

1ο Παράδειγμα: Συνταξιούχος με εισόδημα 9.500€ χάνει το αφορολόγητο όριο των 9.000€. Ο εν λόγω συνταξιούχος θα έχει αφορολόγητο 5.000€ όπως και οι υπόλοιποι φορολογούμενοι και θα πληρώσει φόρο 450€ ($9.500€ - 5.000€ = 4.500€ \rightarrow 4.500€ \times 10\%$ φορολογικό συντελεστή = 450€ φόρος άρα $9.500€ - 450€ = 9.050€$ άρα δεν υπολείπεται του ποσού των 9.000€).

2ο Παράδειγμα: Ένας άλλος συνταξιούχος με εισόδημα ύψους 9.400€ θα συνεχίσει να έχει το αφορολόγητο όριο των 9.000€. Και αυτό διότι εάν φορολογηθεί με συντελεστή 10% για το τμήμα του εισοδήματος άνω των 5.000€, μειώνονται τα καθαρά του εισοδήματα κάτω από τα 9.000 ευρώ

(δηλαδή $9.400€ - 5.000€ = 4.400€ \rightarrow 4.400€ \times 10\% = 440€$ φόρος και $9.400€ -$

440€ = 8.960€ άρα υπολείπεται του ποσού των 9.000€).

2) Το αφορολόγητο αυξάνεται κατά 2000€ για κάθε ένα από τα δύο πρώτα τέκνα του φορολογούμενου και κατά 3000€ για κάθε επόμενο τέκνο που πιθανώς να έχει. Το ποσό με το οποίο προσαυξάνετε το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, μειώνει το ποσό του δευτέρου κλιμακίου και εάν αυτό δεν επαρκεί το ποσό του τρίτου κλιμακίου και όποιου επόμενου απαιτείται.

Σημείωση: Εάν ο ένας σύζυγος δεν έχει εισόδημα ή αυτό που έχει είναι μικρότερο από το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, τότε το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα ή η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα προστίθεται στο αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου.

Παράδειγμα: Έστω μισθωτός με 3 παιδιά και καθαρό φορολογητέο εισόδημα 20.000€. Το αφορολόγητο ποσό που δικαιούται είναι: Αρχικό αφορολόγητο ποσό 1ου κλιμακίου: 5.000€

Αύξηση λόγω τέκνων:

Πρώτο τέκνο: +2.000€, Δεύτερο τέκνο: +2.000€, Τρίτο τέκνο: +3.000€,

Συνολικό αφορολόγητο ποσό:

$5.000€ + 2.000€ + 2.000€ + 3.000€ = 12.000€$

Τα 12.000€ δεν φορολογούνται καθώς πολλαπλασιάζονται με το συντελεστή του πρώτου κλιμακίου που είναι 0%. Το ποσό των 7.000€ (2.000€ + 2.000€ + 3.000€) κατά το οποίο αυξήθηκε το 1ο κλιμάκιο (το αφορολόγητο), λόγω των τέκνων του φορολογούμενου, μειώνει ισόποσα το επόμενο κλιμάκιο. Δηλαδή οι επόμενες 7.000€ εισοδήματος του 2ου κλιμακίου μειώνονται κατά 7.000€ και έτσι με το συντελεστή 10% φορολογούνται πλέον 0€. Οπότε τα υπόλοιπα 8.000€ που απομένουν για να φορολογηθούν (20.000€ - 12.000€ = 8.000€), φορολογούνται βάση των επόμενων κλιμακίων ως εξής:

Οι 4.000€ φορολογούνται με το συντελεστή 18% του 3ου κλιμακίου και προκύπτει

φόρος: $4.000\text{€} \times 18\% = 720\text{€}$, ενώ οι υπόλοιπες 4.000€ ($8.000\text{€} - 4.000\text{€} = 4.000\text{€}$) φορολογούνται με το συντελεστή 25% του 4ου κλιμακίου και ο φόρος που προκύπτει είναι: $4.000\text{€} \times 25\% = 1.000\text{€}$. Συνεπώς ο συνολικός φόρος που αντιστοιχεί στον φορολογούμενο είναι: $1.000\text{€} + 720\text{€} = 1.720\text{€}$

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Έστω φορολογούμενος με το ίδιο εισόδημα που συγκεντρώνει μόνο 5.000€ αποδείξεις. Όπως είδαμε για το αφορολόγητο χρειάζεται 9.000 άρα $9.000 - 5.000 = 4.000$ ακάλυπτο αφορολόγητο που επιβαρύνεται με συντελεστή 10% και πληρώνει επιπλέον φόρο $4.000 \times 0.1 = 400\text{€}$. Σε σχέση με τον προηγούμενο η διαφορά είναι $300 + 400 = 700\text{€}$ επιπλέον φόρο.

3) Το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας αυξάνεται κατά 2.000€ ως δαπάνη χωρίς δικαιολογητικά, για τον ίδιο το φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν, εφόσον:

➤ Παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση, με βάση τη γνωμάτευση της οικείας πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής, που εδρεύει σε κάθε νομό. Δε λαμβάνετε υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

➤ Είναι τυφλοί που είναι γραμμένοι στο γενικό μητρώο τυφλών, που τηρείται στην οικεία νομαρχία.

➤ Είναι νεφροπαθείς που τελούν υπό αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή

➤ έχουν κάνει μεταμόσχευση νεφρού, καθώς και τα πρόσωπα που πάσχουν από μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία και κάνουν μεταγγίσεις αίματος.

➤ Είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες, οι οποίοι με την ιδιότητα του αναπήρου παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ή αξιωματικοί οι οποίοι έχουν τεθεί σε κατάσταση πολεμικής διαθεσιμότητας ή αξιωματικοί που εξαιτίας πολεμικού τραύματος ή νοσήματος που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο, βρίσκονται σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου, ή πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν.1579/1950 (Α' 286) και του ν.δ.330/1947 (Α' 84).

➤ Είναι θύματα πολέμου. Θύματα πολέμου κατά την έννοια του παρόντος είναι

τα πρόσωπα που λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία. Με τα θύματα πολέμου εξομοιώνονται και τα πρόσωπα τα οποία ως μέλη οικογενειών αξιωματικών και οπλιτών, οι οποίοι απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο, δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο.

➤ Παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων Ν.1543/1985 (Α'73) και Ν.1863/1985 (Α' 204), όπως τροποποιήθηκαν με τον Ν.1976/1991 (Α' 184).

2.3 Μειώσεις Φόρου

Δαπάνες που μειώνουν το φόρο

Το ποσό του φόρου που προκύπτει από την προηγούμενη υποενότητα μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί κάθε καταβαλλόμενης από τις παρακάτω δαπάνες:

1) Των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογουμένου και των λοιπών προσώπων που τον βαρύνουν. Σημειώνεται ότι το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000€). Ως έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης θεωρούνται τα εξής:

➤ □ Οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς, όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται σε οδοντίατρους, για οδοντοθεραπεία, οδοντοπροσθετική και γναθοχειρουργική.

➤ □ Τα έξοδα νοσηλείας που καταβάλλονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή ιδιωτικές κλινικές, στα οποία περιλαμβάνονται και τα έξοδα για φαρμακευτική περίθαλψη μέσα σε αυτά, καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται για διαρκή κάλυψη ιατρικών αναγκών.

➤ □ Οι αμοιβές που καταβάλλονται σε νοσοκόμο για την παροχή υπηρεσιών σε ασθενή κατά τη νοσηλεία του σε νοσοκομείο ή κλινική ή στο σπίτι.

➤ □ Η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη, καθώς και η δαπάνη για την αγορά ή τοποθέτηση στο σώμα του ασθενούς οργάνων, τα οποία είναι αναγκαία για τη φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού.

➤ □ Τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης των τέκνων που είναι άγαμα ή διαζευγμένα ή τελούν σε κατάσταση χηρείας, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημα τους δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων ευρώ (6.000€) και πάσχουν από ανίατο νόσημα, καθώς επίσης και με τις ίδιες προϋποθέσεις η δαπάνη για την περίθαλψη με οποιονδήποτε τρόπο των τυφλών, κωφαλάλων ή διανοητικά καθυστερημένων τέκνων του φορολογούμενου, όπως και η δαπάνη τους για δίδακτρα ή τροφεία που καταβάλλονται γι' αυτά τα τέκνα σε ειδικές για την πάθηση τους σχολές ή θεραπευτήρια.

➤ □ Ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων, οι οποίες λειτουργούν νόμιμα. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης των προσώπων, τα οποία συνοικούν με τον φορολογούμενο και παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση με βάση τη γνωμάτευση της οικείας πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής, που εδρεύει σε κάθε νομό ή είναι τυφλοί που είναι γραμμένοι στο γενικό μητρώο τυφλών, που τηρείται στην οικεία νομαρχία και έχουν αποκτήσει ετήσιο εισόδημα πάνω από έξι χιλιάδες ευρώ (6.000€). Στην περίπτωση αυτή, εκπίπτει το ποσό των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που υπερβαίνει το συνολικό ετήσιο καθαρό πραγματικό, φορολογούμενο με τις γενικές διατάξεις ή με ειδικό τρόπο ή απαλλασσόμενο ή τεκμαρτό εισόδημα των προσώπων αυτών. Επίσης, περιλαμβάνονται οι δαπάνες για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης των τέκνων, στην περίπτωση που καταβάλλονται από γονέα που δεν συνοικεί μαζί τους, λόγω διάζευξης με τον άλλο γονέα.

2) Του ποσού του μισθώματος που καταβάλλεται ετησίως για κύρια κατοικία του φορολογούμενου και της οικογένειάς του. Διευκρινίζεται ότι δεν δικαιούνται την έκπτωση αυτή όσοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα. Ομοίως, δεν δικαιούνται τη μείωση αυτή οι φορολογούμενοι, όταν οι ίδιοι ή οι σύζυγοι τους ή τα τέκνα που τους βαρύνουν έχουν πλήρη κυριότητα ή κατοχή, εξ' ολοκλήρου, σε οικία με επιφάνεια τουλάχιστον ίση με εκείνη της μισθωμένης κύριας κατοικίας, η οποία βρίσκεται στον ίδιο νομό με τη μισθωμένη. Το παραπάνω εφαρμόζεται και όταν η πιο πάνω οικία ανήκει εξ' αδιαιρέτου είτε στον φορολογούμενο και στη σύζυγο του, είτε στον φορολογούμενο και στα τέκνα

τους που τους βαρύνουν, είτε στη σύζυγο του και στα τέκνα τους που τους βαρύνουν.

3) Του ποσού του μισθώματος που καταβάλλει ετησίως για τα τέκνα του ο φορολογούμενος που μισθώνει κατοικίες για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών τους, τα οποία φοιτούν σε αναγνωρισμένα σχολεία ή σχολές του εσωτερικού, εφόσον αυτά τον βαρύνουν και εφόσον οι κατοικίες που μισθώνονται βρίσκονται στην πόλη που έχει την έδρα της η σχολή ή το σχολείο που φοιτούν τα τέκνα του και αυτός ή τα τέκνα του δεν έχουν άλλη κατοικία σε αυτή την πόλη. Η περιοχή των δήμων του κεντρικού, του νότιου, του βόρειου, του δυτικού τομέα και του Πειραιά της Περιφέρειας Αττικής, θεωρείται ως μια πόλη. Η έκπτωση αναγνωρίζεται, μόνο όταν ο φορολογούμενος αναγράψει στις οικείες ενδείξεις της ετήσιας δήλωσης φόρου εισοδήματος τον αριθμό φορολογικού μητρώου του εκμισθωτή. Αν πρόκειται για εκμισθωτές που δεν κατοικούν ούτε διαμένουν στην Ελλάδα, μπορεί να αναγράφεται ο αριθμός φορολογικού μητρώου του πληρεξούσιου ή νόμιμου εκπροσώπου τους. Για τους ανήλικους εκμισθωτές που δεν έχουν αριθμό φορολογικού μητρώου, αναγράφεται το αντίστοιχο στοιχείο του προσώπου που έχει την επιμέλεια του ανηλίκου.

4) Του ποσού της δαπάνης για παράδοση κατ' οίκον ιδιαίτερων μαθημάτων ή για φροντιστήρια οποιασδήποτε αναγνωρισμένης εκπαιδευτικής βαθμίδας ή ξένων γλωσσών, το οποίο καταβάλλει ετησίως ο φορολογούμενος για κάθε τέκνο που τον βαρύνει ή για τον ίδιο. Στη δαπάνη της υποπερίπτωσης αυτής περιλαμβάνεται και η δαπάνη που καταβάλλεται ετησίως από γονείς που βρίσκονται σε διάζευξη, για κάθε τέκνο από αυτά, στην περίπτωση που δεν συνοικούν μαζί του.

5) Του ποσού των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο για στεγαστικά δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας, που χορηγούνται στον φορολογούμενο με υποθήκη ή προσημείωση από τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμιευτήρια και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς, εφόσον οφείλονται από αυτόν και η υποθήκη ή προσημείωση έχει εγγραφεί σε ακίνητο του ή του άλλου συζύγου ή των τέκνων που τους βαρύνουν.

6) Του ποσού των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο για στεγαστικά δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας που χορηγούνται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις στους υπαλλήλους τους, εφόσον οφείλονται από αυτούς και η υποθήκη ή προσημείωση έχει εγγραφεί σε ακίνητο τους ή του άλλου συζύγου ή των τέκνων που τους βαρύνουν.

7) Του ποσού των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο για προκαταβολές που χορηγούνται από τα Ταμεία Αλληλοβοήθειας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, για απόκτηση πρώτης κατοικίας από τους βοηθηματούχους αυτών.

8) Του ποσού των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο για δάνεια που χορηγούνται στον φορολογούμενο από τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμιευτήρια και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς, εφόσον οφείλονται από αυτόν, για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων, καθώς και κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως παραδοσιακά τμήματα πόλεων ή ως παραδοσιακοί οικισμοί.

9) Του ποσού της ετήσιας δαπάνης που καταβάλλει ο φορολογούμενος για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής, θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας για την ασφάλιση του ίδιου, της συζύγου του και των τέκνων που τους βαρύνουν. Στη δαπάνη αυτή περιλαμβάνονται και τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται ετησίως για την ασφάλιση τέκνων, από γονείς που βρίσκονται σε διάζευξη και δεν συνοικούν μαζί τους. Το ποσό της δαπάνης ασφαλίσεων επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί τα χίλια διακόσια (1.200) ευρώ για άγαμο και τα δύο χιλιάδες τετρακόσια (2.400) ευρώ για οικογένεια. Το ποσό αυτό υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, μειώνει το φόρο μόνον εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση και επιμερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση.

10) Του ποσού της διατροφής που καταβάλλεται από τον έναν σύζυγο στον άλλο και επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη.

11) Των ποσών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω δωρεάς σε οργανισμούς και ιδρύματα όπως:

- Στο Δημόσιο
- Στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Στο Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής
- Στους ιερούς ναούς
- Στις ιερές μονές του Αγίου Όρους
- Στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως
- Στα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων
- Στην Ιερά Μονή Σινά
- Στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας
- Στα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- Στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα
- Στα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό
- Στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων.

12) Της αξίας των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων, που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

13) Των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω δωρεάς προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς και τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν

ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

14) Των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω χορηγίας προς τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. (Πολιτιστικοί σκοποί είναι, ιδίως, η καλλιέργεια προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των τεχνών γενικότερα, καθώς και η ίδρυση, επέκταση και συντήρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων, όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών).

Μείωση φόρου λόγω παραμεθόριου

Για τον φορολογούμενο που αποκτά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, εφόσον αυτός προσφέρει υπηρεσίες ή κατοικεί για εννέα (9) τουλάχιστον μήνες μέσα στο έτος που απέκτησε το εισόδημα αυτό στους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου και Δωδεκανήσου, καθώς και σε περιοχή των Νομών Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλης, Κιλκίς, Σερρών και Δράμας, η οποία περιλαμβάνεται σε ζώνη βάθους είκοσι χιλιομέτρων (20χλμ) από τη μεθοριακή γραμμή, το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα μειώνεται κατά εξήντα ευρώ (60€) για κάθε τέκνο που τον βαρύνει.

Εκπτώσεις από το φόρο

Από το ποσό του φόρου που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα εκπίπτουν:

1) Ο φόρος που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε, στο εισόδημα που υπόκειται σε φόρο μέσα στο ίδιο οικονομικό έτος.

2) Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε σε κράτος με το οποίο η Ελλάδα έχει θέσει σε ισχύ Σ.Α.Δ.Φ. για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτό και μέχρι του ποσού του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα, εφόσον ο φόρος που παρακρατήθηκε στο άλλο κράτος ορίζεται στις διατάξεις της Σ.Α.Δ.Φ. Για την εξεύρεση

του ποσού αυτού του φόρου, το ποσό του φόρου που προκύπτει στην Ελλάδα στο συνολικό εισόδημα, μειώνεται κατά το ποσό που προβλέπεται και μερίζεται, ανάλογα με τα δύο τμήματα του εισοδήματος στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή. Εάν το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο, η επιπλέον διαφορά επιστρέφεται.

Δεν εκπίπτει ο φόρος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή, εφόσον ο δικαιούχος του εισοδήματος έχει φορολογηθεί με εξάντληση της φορολογικής του υποχρέωσης.

Λοιπές μειώσεις φόρου

- Για τη σύζυγο η οποία έχει εισόδημα από το οποίο προκύπτει φόρος, οι μειώσεις που αφορούν τα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, τα χωρίς γάμο τέκνα της, τους γονείς της και τους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της φόρο που προκύπτει με βάση την κλίμακα.

- Όταν λόγω θανάτου του ενός από τους συζύγους υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις, αν στο εισόδημα του ενός συζύγου δεν προκύπτει φόρος ή ο φόρος που προκύπτει είναι κατώτερος από το άθροισμα των μειώσεων, το άθροισμα αυτών ή η διαφορά που προκύπτει δεν μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου. Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση αυτή, μειώνουν το φόρο του άλλου συζύγου τα ποσά των μειώσεων που αφορούν έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του ενός συζύγου και των λοιπών προσώπων που συνοικούν μαζί του και τον βαρύνουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΛΟΙΠΕΣ ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ & ΕΙΔΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

3.1 Φορολόγηση Κατοίκων Εξωτερικού

Η έννοια της φορολογικής κατοικίας και κατ' επέκταση αυτή του φορολογικού κατοίκου της Ελλάδας είναι η αρχή για την καλύτερη κατανόηση του ζητήματος της φορολόγησης των κατοίκων του εξωτερικού καθώς η φορολογική κατοικία προσδιορίζει τον τόπο φορολόγησης του εισοδήματος των φορολογουμένων. Σύμφωνα με το άρθρο 2 §1 του Κ.Φ.Ε., όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 §1 του Ν.3943/2011, φορολογικός κάτοικος της Ελλάδας θεωρείται όποιος διαμένει στην Ελλάδα για διάστημα που υπερβαίνει τις 183 ημέρες μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος (δηλαδή σε διάστημα μεγαλύτερο του μισού του ημερολογιακού έτους).

Αντικείμενο της φορολογίας εισοδήματος για τους φορολογικούς κατοίκους της Ελλάδας είναι το παγκόσμιο εισόδημα τους.

Αντιθέτως, τα πρόσωπα που δεν είναι ούτε κάτοικοι της Ελλάδας ούτε συνήθως διαμένοντες σε αυτήν ορίζεται ότι φορολογούνται μόνο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα.

Παράδειγμα:

■ Εργαζόμενος εγκαθίσταται στη χώρα Α με σύμβαση εργασίας από το Σεπτέμβριο του 2013 έως τον Αύγουστο του 2014. Για το ημερολογιακό έτος 2013, κατοικεί στη χώρα Α επί 4 μήνες, δηλαδή 120 ημέρες. Επομένως, ως φορολογική του

κατοικία ορίζεται η Ελλάδα και θα φορολογηθεί στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημα του με τη δήλωση που θα υποβάλει το 2014

Το ημερολογιακό έτος 2013 κατοικεί στη χώρα Α για 8 μήνες (Ιανουάριο -Αύγουστο), δηλαδή 240 ημέρες. Επομένως, ως φορολογική του κατοικία ορίζεται η χώρα Α. Στην Ελλάδα θα φορολογηθεί μόνο για το εισόδημα που τυχόν προκύπτει στην Ελλάδα (π.χ. ενοίκια) με τη δήλωση που θα υποβάλει το 2014.

Ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης της συνήθους Διαμονής

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 §1 του Κ.Φ.Ε., το βάρος της απόδειξης της συνήθους διαμονής το φέρει ο φορολογούμενος. Ειδικότερα, σύμφωνα με διατάξεις του άρθρου 61 των §7 και §8 του Κ.Φ.Ε., όπως προστέθηκαν με το άρθρο 12 της §5 του Ν.3943/2011, το φυσικό πρόσωπο που δηλώνει ότι υπόκειται σε φόρο μόνο για το εισόδημά του που προκύπτει στην Ελλάδα, υποχρεούται να υποβάλλει τα δικαιολογητικά που ορίζονται σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Αν τα δικαιολογητικά δεν υποβληθούν ή υποβληθούν εκπρόθεσμα, το φυσικό πρόσωπο θεωρείται ότι έχει την κατοικία του στην Ελλάδα. Η συγκεκριμένη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών εκκρεμεί στην παρούσα φάση. Το παρόν άρθρο θα ενημερωθεί μόλις η απόφαση αυτή δημοσιευτεί

Μεταφορά κατοικίας ή συνήθους διαμονής σε κράτος που εμπίπτει στον κατάλογο των μη συνεργάσιμων κρατών

Σύμφωνα με το άρθρο 76 §5 του Κ.Φ.Ε., όπως προστέθηκε με το άρθρο 12 §6 του Ν.3943/2011, αν ο υπόχρεος σε δήλωση μεταφέρει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του σε κράτος που εμπίπτει στον κατάλογο των κρατών που περιέχεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 51Α, θεωρείται ότι έχει την κατοικία του στην Ελλάδα και υπόκειται σε φόρο για το παγκόσμιο εισόδημά του.

Μεταφορά κατοικίας ή συνήθους διαμονής σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς

Σύμφωνα με το άρθρο 76 §6 περίπτωση α' του Κ.Φ.Ε., όπως προστέθηκε με το άρθρο 12 §6 του Ν.3943/2011, αν ο υπόχρεος σε δήλωση μεταφέρει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του εκτός Ελλάδας και υπαγόταν σε φόρο στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά του τα τελευταία πέντε έτη πριν από τη δήλωση μεταβολής της κατοικίας ή της συνήθους διαμονής του, θεωρείται ότι υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα, για το παγκόσμιο εισόδημά του για χρονικό διάστημα πέντε ετών, που αρχίζει από την υποβολή της δήλωσης μεταβολής της κατοικίας ή της συνήθους διαμονής του, εφόσον:

1) Μεταβάλλει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του με μεταφορά της σε κράτος

στο οποίο το εισόδημά του υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς

2) Διαθέτει σημαντικά οικονομικά συμφέροντα στην Ελλάδα.

3.2 Εισφορά Αλληλεγγύης

Με το άρθρο 29 του Ν.3986/2011 (Α' 152), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 42 του Ν.4024/2011, ορίζεται η επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα που πραγματοποίησαν εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000€) κατά τις διαχειριστικές χρήσεις 2010 έως και 2014 και δηλώνονται με τις δηλώσεις των αντίστοιχων οικονομικών ετών 2011 έως και 2015.

Για την επιβολή της εισφοράς, λαμβάνεται υπόψη το ετήσιο συνολικό καθαρό ατομικό εισόδημα, πραγματικό ή τεκμαρτό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο του φυσικού προσώπου ή σχολάζουσας κληρονομιάς. Το τεκμαρτό εισόδημα λαμβάνεται υπόψη πριν από τις μειώσεις του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε.

Εξαιρέσεις:

Εξαιρούνται και δεν προσμετρούνται τα εισοδήματα της περίπτωσης θ' της παραγράφου 5 του άρθρου 6, της παραγράφου 1 του άρθρου 14 και της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε.

Επίσης, εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής ειδικής εισφοράς οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον εν λόγω οργανισμό, εφόσον κατά το χρόνο της βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα.

Υπολογισμός ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα της προηγούμενης παραγράφου, υπολογίζεται ως εξής:

1) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από δώδεκα χιλιάδες ένα ευρώ (12.001€) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή ένα τοις εκατό (1%) επί ολόκληρου του ποσού.

2) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από είκοσι χιλιάδες ένα ευρώ (20.001€) έως και πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή δύο τοις εκατό (2%) επί ολόκληρου του ποσού.

3) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από πενήντα χιλιάδες ένα ευρώ (50.001€) έως και εκατό χιλιάδες ευρώ (100.000€), η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή τρία τοις εκατό (3%) επί ολόκληρου του ποσού.

4) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από εκατό χιλιάδες ένα ευρώ (100.001€) και άνω, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή τέσσερα τοις εκατό (4%) επί ολόκληρου του ποσού.

5) Για το συνολικό καθαρό εισόδημα, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 2, του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Βουλής, των Βουλευτών, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, των Υπουργών, των Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών, των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειαρχών, των Ευρωβουλευτών, των Δημάρχων και των προσώπων των περιπτώσεων α' και β' της παρ.3 του άρθρου 56 του Συντάγματος, εφόσον οι πάσης φύσεως αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές τους είναι τουλάχιστον ίσες με τις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, όπως ορίζεται στην παρ.1 του άρθρου 2 του Ν.3833/2010 (Α'40), η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) επί ολόκληρου του ποσού.**Προσοχή:** Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης φυσικών προσώπων δεν αφαιρείται από το συνολικό καθαρό φορολογητέο εισόδημα ούτε από το φόρο που προκύπτει από την κλίμακα του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΤΕΚΜΑΡΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ- ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Πραγματικό και τεκμαρτό εισόδημα

Το εισόδημα κάθε φορολογουμένου διακρίνεται στα παρακάτω δύο είδη:

- Το Πραγματικό Εισόδημα : Πρόκειται για το άθροισμα των εισοδημάτων που πραγματοποίησε ο φορολογούμενος, από τις επιμέρους πηγές εισοδήματος που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο, κατά την περίοδο για την οποία υποχρεούται σε υποβολή φορολογικής δήλωσης και προσδιορίζεται βάσει πραγματικών στοιχείων, όπως οι βεβαιώσεις αποδοχών, το εισόδημα που προκύπτει από τα βιβλία της επιχείρησης που εκμεταλλεύεται, οι τόκοι καταθέσεων, η πρόσοδος από ενοίκια ακινήτων, και κάθε άλλο εισόδημα, το οποίο προκύπτει από πραγματικά στοιχεία.

- Το Τεκμαρτό Εισόδημα : Αντίθετα με το πραγματικό εισόδημα, το τεκμαρτό εισόδημα είναι ουσιαστικά οι δαπάνες που πραγματοποίησε ο φορολογούμενος, κατά το χρονικό διάστημα για το οποίο φορολογείται, οι οποίες κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις που θα αναφερθούν παρακάτω μπορούν να θεωρηθούν ως το εισόδημα που πραγματικά απέκτησε ο φορολογούμενος και συνεπώς ο υπολογισμός του φόρου υπολογίζεται βάση του τεκμαρτού εισοδήματος και όχι του δηλωθέντος πραγματικού εισοδήματος.

Σκοπός των τεκμηρίων

Σκοπός των τεκμηρίων είναι η εμφάνιση των πραγματικών εισοδημάτων κάθε πολίτη, ώστε να πατάσσεται κατά κάποιον τρόπο η φοροδιαφυγή, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι σε όλες τις περιπτώσεις η εφαρμογή του τεκμηρίου εμφανίζει την πραγματική εισοδηματική κατάσταση του φορολογουμένου. Αυτό έχει σαν

αποτέλεσμα κάποιες φορές να υπάρχουν αδικίες, ενώ άλλες φορές, τα πραγματικά εισοδήματα που δεν δηλώνονται, να είναι πολλαπλάσια του τεκμαρτού.

Με την εφαρμογή του τεκμηρίου, εφαρμόζεται αυτοτελώς ο έλεγχος του πόθεν έσχες σε κάθε φορολογούμενο, σε αντίθεση με το καθεστώς άλλων κρατών, όπου ο έλεγχος προχωράει σε μεγαλύτερο βάθος.

Είδη τεκμηρίων

Τα τεκμήρια διακρίνονται σε δύο είδη:

- Τα τεκμήρια διαβίωσης : Τα τεκμήρια διαβίωσης, συνίστανται στην κατοχή κάποιου περιουσιακού στοιχείου, και εφαρμόζονται όσο διαρκεί η κατοχή του περιουσιακού στοιχείου. Τέτοιου είδους τεκμήριο είναι η κατοχή επιβατηγού ιδιωτικού (ΕΙΧ) ή μικτής χρήσης αυτοκινήτου, μοτοσυκλέτας, σκάφους αναψυχής, ελικοπτέρου, αεροσκάφους, δεξαμενής κολύμβησης (πισίνας), η χρήση δευτερεύουσας (ή εξοχικής) κατοικίας και η διατήρηση οικιακού προσωπικού και πληρώματος σκαφών αναψυχής. Συγκεκριμένα αυτού του είδους τα τεκμήρια σημαίνουν ότι η κατοχή των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων, συνεπάγεται και την πραγματοποίηση ορισμένης δαπάνης τόσο για την συντήρηση του περιουσιακού στοιχείου, όσο και για οικογενειακά έξοδα. Για παράδειγμα, η κατοχή μίας μοτοσυκλέτας με τεκμήριο διαβίωσης 1.000.000, σημαίνει ότι ο φορολογούμενος δαπανά μέσα σε ένα έτος το ποσό του 1.000.000 για την συντήρηση της μηχανής και ένα άλλο ποσό για τα προσωπικά του έξοδα (αγορά ειδών ένδυσης, υπόδησης, διατροφής κλπ).

- Τα τεκμήρια που γεννιούνται από περιστασιακά γεγονότα: Τα τεκμήρια αυτά συνίστανται στην πραγματοποίηση μιας περιστασιακής πράξης, κατά την περίοδο για την οποία υπάρχει η υποχρέωση υποβολής δήλωσης, όπως είναι το ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά ενός αυτοκινήτου, ενός ακινήτου, μιας επιχείρησης, το ποσό που πληρώσαμε σε μία πιστωτική κάρτα ή για την πληρωμή των δόσεων ενός δανείου.

4.2 Προσδιορισμός Δαπανών Διαβίωσης

Τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης των φορολογουμένων, όπως ισχύουν για το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012), ορίζονται με το άρθρο 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Ν.3986/2011, και αφορούν στα ακόλουθα:

1. Κύρια κατοικία
2. Δευτερεύουσες κατοικίες
3. Επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ.
4. Ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης
5. Οικιακοί βοηθοί, οδηγοί αυτοκινήτων, δάσκαλοι και λοιπό προσωπικό
6. Σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου
7. Αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα
8. Εξωτερική – εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα)
9. Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν.3986/2011, πραγματοποιήθηκαν αλλαγές στον τρόπο υπολογισμού των ετησίων αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης (τεκμήρια διαβίωσης) για τις κύριες και τις δευτερεύουσες κατοικίες, για τα επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ., για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης καθώς και για τις εξωτερικές και εσωτερικές δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες).

1. Κύρια Κατοικία:

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται, μετά τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε. από

το Ν.3986/2011, κλιμακωτά ως εξής:

Τετραγωνικά μέτρα ά κατοικίας	Ισχύουσα αντικειμενική Οικονομικό έτος 2012 ετήσια δαπάνη-
Μέχρι 80τ.μ	40€τ.μ
81-120τ.μ	65€τ.μ
121-200τ.μ	110€τ.μ
201-300τ.μ	200€τ.μ
300τ.μ και άνω	400€τ.μ

Ορισμένα παραδείγματα ώστε να γίνει σαφής ο τρόπος υπολογισμού των ετησίων αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης.

1ο Παράδειγμα:

Για κύρια κατοικία 70τ.μ. η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής: $(70\tau.\mu. \times 40\text{€}) = 2.800\text{€}$

2ο Παράδειγμα: Για κύρια κατοικία 90τ.μ. η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

$$(80\tau.\mu. \times 40\text{€}) + (10\tau.\mu. \times 65\text{€}) = 3.200 + 650 = 3.850\text{€}$$

□

3ο Παράδειγμα: Για κύρια κατοικία 135τ.μ., η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

$$(80\tau.\mu. \times 40\text{€}) + (40\tau.\mu. \times 65\text{€}) + (15\tau.\mu. \times 110\text{€}) = 3.200 + 2.600 + 1.650$$

$$= 7.450\text{€}$$

□ 4ο Παράδειγμα: Για κύρια κατοικία 250τ.μ., η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

$$(80\text{τ.μ.} \times 40\text{€}) + (40\text{τ.μ.} \times 65\text{€}) + (80\text{τ.μ.} \times 110\text{€}) + (50\text{τ.μ.} \times 200\text{€}) = 3.200 + 2.600 + 8.800 + 10.000 = 24.600\text{€}$$

□

5ο Παράδειγμα: Για κύρια κατοικία 330τ.μ., η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

$$(80\text{τ.μ.} \times 40\text{€}) + (40\text{τ.μ.} \times 65\text{€}) + (80\text{τ.μ.} \times 110\text{€}) + (100\text{τ.μ.} \times 200\text{€}) + (30\text{τ.μ.} \times 400\text{€}) = 3.200 + 2.600 + 8.800 + 20.000 + 12.000 = 46.600\text{€}$$

Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας ορίζεται πλέον ποσό σαράντα ευρώ (40€) ανά τετραγωνικό μέτρο (σύμφωνα με το άρθρο 16 § 1 περίπτωση α' του Κ.Φ.Ε., όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 § 1 του Ν.3986/2011).

π.χ. Ένα διαμέρισμα εμβαδού 135τ.μ. με 50τ.μ. βοηθητικούς χώρους θα έχει τεκμήριο: (για περίπτωση κύριας κατοικίας)

$$7.450 \text{ ευρώ} + (50\text{τ.μ.} \times 40\text{€}) = 7.450 + 2000 = 9.450\text{€}.$$

Τιμές ζώνης

Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, κατά σαράντα τοις εκατό (40%) προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης από 2.800€ έως 4.999€ το τετραγωνικό μέτρο και κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000€ και άνω το τετραγωνικό μέτρο.

□ Έτσι, για παράδειγμα εάν το ακίνητο του προηγούμενου παραδείγματος

βρίσκεται σε

περιοχή με τιμή ζώνης 2.800€ έως 4.999€ ανά τ.μ., τότε η αντικειμενική ετήσια δαπάνη προσ αυξάνεται κατά 40% ως εξής:

$$7.450\text{€} + (7.450\text{€} \times 40\%) = 7.450 + 2.980 = 10.430\text{€}$$

□ Αντίστοιχα, εάν το ακίνητο του προηγούμενου παραδείγματος βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης από 5.000€ ανά τ.μ. και άνω, τότε η αντικειμενική ετήσια δαπάνη προσ αυξάνεται κατά 70% ως εξής:

$$7.450\text{€} + (7.450\text{€} \times 70\%) = 7.450 + 5.215 = 12.665\text{€}$$

Μονοκατοικίες:

Ακόμα όταν πρόκειται για μονοκατοικίες τα παραπάνω ποσά αυξάνονται επιπλέον κατά είκοσι τοις εκατό (20%).

Δηλαδή: Αν στο αρχικό παράδειγμα επρόκειτο για μονοκατοικία, τότε τα 7.450€ προσ αυξάνονται κατά 20% ως εξής:

$$7.450\text{€} + (7.450\text{€} \times 20\%) = 7.450 + 1.490 = 8.940\text{€}$$

2. Δευτερεύουσες κατοικίες:

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών, καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση της κύριας κατοικίας.

□ Εάν δηλαδή στο παράδειγμα της κύριας κατοικίας, επρόκειτο για δευτερεύουσα κατοικία του φορολογούμενου, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη θα μειωνόταν στο 50% ως εξής: $7.450\text{€} \times 50\% = 3.725\text{€}$

3. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ορίζεται ως εξής:

1. Για τα αυτοκίνητα μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά σε 4.000€
2. Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των 1.200 κυβικών εκατοστών προστίθενται 600€ ανα 100 κυβικά εκατοστά μέχρι τα 2.000 κυβικά εκατοστά.
3. Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των 2.000 κυβικών εκατοστών προστίθενται 900€ ανα 100 κυβικά εκατοστά και μέχρι 3.000 κυβικά εκατοστά και
4. Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα από 3.000 κυβικά εκατοστά προστίθενται 1.200 ανα 100 κυβικά εκατοστά.

1ο Παράδειγμα: Έστω επιβατικό αυτοκίνητο Ι.Χ. Με έτος πρώτης κυκλοφορίας το 2006 και κυβικών εκατοστών 1.130.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 4.000€

2ο Παράδειγμα: Έστω επιβατικό αυτοκίνητο Ι.Χ. Με έτος πρώτης κυκλοφορίας το 2007 και κυβικών εκατοστών 2.165

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

- Για κυβικά εκατοστά μέχρι 1.200 σε 4.000€
- Για κυβικά εκατοστά απο 1.200 και μέχρι 2.000 κυβικά εκατοστά σε 4.800€
(800κ.ε X 600€/100κ.ε)
- Για κυβικά εκατοστά απο 2.000 και μέχρι 2.200 κυβικά εκατοστά σε 1.800€
(200κ.ε X 900€/100κ.ε.)

Σύνολο: (4.000+4.800+1.800)= 10.600€

3ο Παράδειγμα: Έστω επιβατικό αυτοκίνητο Ι.Χ., τύπου JEEP Με έτος πρώτης κυκλοφορίας το 2004 και κυβικών εκατοστών 3.780

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

- Για κυβικά εκατοστά μέχρι 1.200 σε 4.000€
- Για κυβικά εκατοστά απο 1.200 και μέχρι 2.000 κυβικά εκατοστά σε 4.800€
(800κ.ε X 600€/100κ.ε)
- Για κυβικά εκατοστά απο 2.000 και μέχρι 3.000 κυβικά εκατοστά σε 9.000€
(1.000κ.ε. X 900€/100κ.ε.)
- Για κυβικά εκατοστά απο 3.000 και μέχρι 3.800 κυβικά εκατοστά σε 9.600€
(800κ.ε. X 1.200€/100κ.ε.)

Σύνολο: (4.000+4.800+9.000+9.600)= 27.400€ X 30% (μείωση λόγω παλαιότητας)= 19.180€.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα εργασία παρατέθηκε ένα μέρος από το φορολογικό σύστημα που ισχύει στην Ελλάδα για το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012).

Οι αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος είναι εξαιρετικά επώδυνες για τους φορολογούμενους καθώς καλούνται να πληρώσουν μια σειρά έκτακτων φόρων έχοντας υποστεί παράλληλα μειώσεις στα εισοδήματά τους (μισθούς, συντάξεις κλπ) ενώ ταυτόχρονα στερούνται σημαντικό μέρος των ελαφρύνσεων, μειώσεων, απαλλαγών και αφορολόγητων ορίων των προηγούμενων ετών.

Αν ακόμα, ληφθούν υπόψη το πολύ αρνητικό κοινωνικοπολιτικό κλίμα που επικρατεί στη χώρα, η όλο και βαθύτερη ύφεση που προκαλεί η επιβολή των πολύ σκληρών μέτρων λιτότητας, καθώς και η επακόλουθη κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας και σε συνδυασμό με την προφανή αναποτελεσματικότητα των μέτρων, γίνεται αντιληπτό ότι χρειάζεται επείγοντως μια διαφορετική στρατηγική για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης.

Για παράδειγμα, είναι γνωστό το πρόβλημα της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα η οποία στερεί κάθε χρόνο σημαντικά ποσά εσόδων από το κράτος και οι προσπάθειες που γίνονται εδώ και αρκετά χρόνια για την πάταξή της καταλήγουν σε αποτυχία.

Η φοροδιαφυγή, είναι εύκολο να καταλάβει κανείς ότι σε καιρούς οικονομικής ύφεσης παρουσιάζει άνοδο, καθώς οι πολίτες, μην έχοντας την οικονομική δυνατότητα να εξυπηρετήσουν βασικές πολλές φορές ανάγκες τους (πόσο μάλλον να πληρώνουν αυξημένους φόρους ή έκτακτους πρόσθετους φόρους), προσπαθούν να «κρύψουν» εισοδήματά που πιθανώς έχουν, καθώς και περιουσιακά στοιχεία που είναι στην κατοχή τους, προκειμένου να μην φορολογηθούν για αυτά.

Συνοψίζοντας, από την εξέταση της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων για το οικονομικό έτος 2013 και συγκεκριμένα του άρθρου 9 και της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, διαπιστώνεται πως με τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν, ο φόρος που οφείλει να καταβάλει ο φορολογούμενος στο κράτος αυξήθηκε σε σχέση με το 2012. Ο φορολογούμενος επιβαρύνεται ανεξάρτητα με το αν θα φορολογηθεί με βάση το εισόδημά του ή με βάση την περιουσιακή του κατάσταση, καθώς υπάρχουν μειώσεις και στο αφορολόγητο και στις δαπάνες που εκπίπτουν από τον φόρο αλλά και

αύξηση της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Θεοδώρου Α. Γεωργακοπούλου, 2012. Εισαγωγή στη δημόσια οικονομική, Εκδόσεις Ε. Μπένου, Αθήνα
- Δίκαιος Κ., 2006, «Φορολογική Λογιστική». Αθήνα.
- Καστρινός, Σ., 2008. *Φορολογική Λογιστική ΙΙ - Φορολογία Εισοδήματος. Ηρακλειο Κρητης*
- Φλώρος Α., 2005, «Φορολογική Λογιστική: Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών & Νομικών Προσώπων - Λογιστική & Πρακτική αντιμετώπιση», Σύγχρονη εκδοτική, Αθήνα

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- <http://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=141276>, πρόσβαση 06/03/14
- <http://www.taxnews.info/foros/eidiki-eisfora-allylegiis/>, πρόσβαση 04/04/14
- http://www.e-taxis.gr/gr/dhl_2013.htm, πρόσβαση 25/03/14
- http://www.minfin.gr/content-api/f/binaryChannel/minfin/datastore/12/11/06/121106635130af0062cfc5d866b16eb5c5cc6d93/application/pdf/2010_02_09_pararthma1b.pdf, πρόσβαση 10/04/14
- <http://forologistika.gr/library/means/eisodhma-2013/tekmiria2013>, πρόσβαση 12/04/14
- <http://reviews.in.gr/finance/forologia/article/?aid=1231189429>, πρόσβαση 25/04/14